

AYDIN VALİLİĞİ
İL ÖZEL İDARESİ
(Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü)
AYDIN

Ankara; 16.05.2008
Sayı: 728

İlgi : 11.04.2008 tarih ve M.09.İöi.0.06.18.04./404(812) sayılı yazınız.

İlgi yazınızla; 5686 Sayılı **“Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununun ve Uygulama Yönetmeliği”**nde; Jeotermal Arama ve İşletme Faaliyet Raporu, Kaynak Koruma Alanı Etüt Raporu ve İşletme Projesinin hazırlanmasına esas olacak bilgilerin ne olacağı konusunda bir format bulunmadığı için bu raporlara ait bir format hazırlanması konusu ile bu raporları düzenleyen teknik sorumlunun oda kaydı, diploma sureti, oda onayı gerekip, gerekmediği konularında Odamızdan görüş talep etmekteyiz.

İlgili yazınızda da belirtildiği üzere Jeotermal Sular ve Doğal Mineralli Sular Kanunu 10.maddesinde, jeotermal kaynaklar ve mineral sular ile ilgili çalışmalarda bulunan mühendislerin, çalıştıkları faaliyet alanlarındaki raporlarını İDARE’ye verirken oda onayı, diploma sureti, teknik sorumlu atama belgesi ile ilgili konular yer almamaktadır. Ancak bu konuların, ilgili Kanunun uygulama yönetmeliğinde yer almaması bir eksiklik olmasına rağmen verilen her türlü mühendislik hizmetlerinin ilgili odaların onayından geçirilmesi zorunluluğu vardır. Bu zorunlulukta; **6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu 2/c maddesinde** kaynaklanmaktadır Bu zorunluluk:

“6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu 2/c Maddesi; **Meslek ve menfaatleri ilgili işlerde makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkında görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek**” olarak ifade edilmektedir.

Maden Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliği 6/e Maddesi; **Maden Mühendisliği hizmetleri ile ilgili her türlü proje hazırlanma işinin ve sorumluluğunun yasal düzenlemelere bağlı olarak, Oda tarafından belgelendirilmiş maden mühendisleri tarafından üslenilmesini, proje ve raporların Oda onayından geçmesini sağlamak.”**

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Serbest Maden Mühendisliği Hizmetleri Uygulama, Tescil, Denetim ve Belgelendirme Yönetmeliğinin13/e Maddesi; **“SMM’ler ve tescil SSMH bürolar, bu yönetmelik kapsamına giren tüm hizmetlerini ilgili işveren, idare ya da onay makamınca istenmese dahi Odanın yapacağı mesleki denetimden geçirilecektir. Aksi şekilde davrandığı tespit edilenler hakkında ek-1 Maddesi hükümleri uygulanır.”** maddelerinden almaktadır.

Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu’nun temel amacı, Ülkemizde bulunan jeotermal kayaklardan azami ölçüde yararlanmak ve sürdürülebilir olmasına sağlamaktır. Bu kanunun amacına uygun olarak jeotermal sahalarda faaliyet gösteren / gösterecek olan gerçek ve tüzel kişiler kaynak kullanırken azami titizliği göstermeleri beklenmesi doğal olmakla birlikte İDARE’nin de gerekli kontrol ve denetim mekanizmalarını oluşturmak zorundadır. Jeotermal sahalarda arama aşamasından başlayarak üretim dâhil kaynak kullanım aşamasına kadar bir dizi yapılması gerekli çalışmalar, birçok mühendislik

disiplinlerin birlikte çalışmaları gerekli kılan organizasyon olup, bu işin tek bir mühendislik disiplinin kontrolü ve denetiminde olması düşünülemez. Bu mühendislik disiplinleri maden, jeoloji, jeofizik, petrol, kimya, makine ve çevre mühendisleridir. Ayrıca da uygulama yönetmeliğinde belirtildiği üzere jeotermal sahaların araştırılması ve geliştirilmesinin amacını şu şekilde ifade edilmektedir:

- Jeotermal sahayı ortaya çıkarmak,
 - Ekonomik olarak faydalanabilirliğini tespit etmek,
 - Kaynağın alanını tespit etmek,
 - Üretim ve reenjeksiyon zonlarını tespit etmek,
 - Çıkan suyun kimyasal ve fiziksel özelliklerini belirlemek,
 - Sahadaki üretim aşamasında rezervuardaki değişimleri incelemek ve değerlendirmek,
 - Çevresel hassas parametreleri (hava, toprak, su) gözlemek,
 - Sahadaki gelişme sırasında olası problemleri belirlemek ve önlemleri geliştirmek,
- tir.

Bu çalışmalar araştırma, işletme ve kaynak koruma alanları ve yöntemleri olarak üç ana başlık altında toplamak mümkündür.

Arama ve araştırma çalışmaları;

- Jeolojik ve hidrojeolojik çalışmalar,
- Jeofizik çalışmalar.
 - Sıcaklık,
 - Elektriksel iletkenlik,
 - Sismik,
 - Manyetik,
 - Gravite,
- Jeokimyasal çalışmalar
 - İzotop
 - Su kimyası,
- Sondaj
 - Araştırma sondajları
 - Üretim sondajları
 - Reenjeksiyon sondajları,
- Test çalışmaları
 - Basınç testleri
 - Sıcaklık testleri
 - Üretim testleri
 - İzleyici (tracer) testleri,
-

İşletme aşaması ise;

- Kaynak kullanım şekli,
- Akışkan kullanım miktarı,
- Yenilenebilirlik ve sürdürülebilirlik,
- Çevresel etki değerlendirilme ve gözlemler,

Kaynak koruma alanları ve yöntemler,

- Rezervuarda ki değişimler,
- Üretim sınırlandırılması ve kontrol,

- Gaz ölçümleri
- İzleyici (tracer) testler

başlıkları altında olup, jeotermal kaynağına araştırılması, kaynağına ulaşılması için yapılan sondaj çalışmaları, kaynağın yüzeye çıkarılması, kaynağın kullanıma alınması, kullanılan kaynağın yönetimi, reenjeksiyon çalışmaları, kaynak koruma alanları belirlenmesi ve sürdürülebilir bir işletme yöntemleri konuları birbiriyle ilişkili ve devamlılık olan konulardır.

Bu çalışmaların birçok aşamasında ise maden mühendisleri hizmet vermektedir. Bu hizmetler sondaj, reenjeksiyon, test çalışmaları ve kaynak planlanması ve işletilmesidir. Maden Mühendisleri Odası, bilimin ve aklın öncülüğünde, yeraltı kaynaklarının en rasyonel şekilde ülke kalkınması ve halkın yararına kullanılmasını amaç edinmiştir. Bu ilke doğrultusunda çalışmalarını sürdürürken sektörle, kamu kurum ve kuruluş ile işbirliği ve bilgi akışı içerside bulunmaktadır.

Odamız, kamusal yarar ilkeleri doğrultusunda Jeotermal kaynaklar ve Mineral Suların daha rasyonel ve sürdürülebilirliği açısından çalışmalarını tamamlayarak formatlar hazır hale getirilmiştir. Bu formatlar; Arama ve İşletme Faaliyet Raporu, Kaynak Koruma Alanı Etüt Raporu ve İşletme Proje Raporu ve Teknik sorumlu atama belgesidir.

İşbirliğimizin devamını arzu eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Nahit ARI
Genel Sekreter, Yönetim Kurulu Üyesi

EKLER _____ :

- EK-1: Teknik sorumlu Atama Belgesi**
- EK-2 Arama Projesi**
- EK-3: Arama Faaliyet Raporu**
- EK-4: İşletme Proje Raporu**
- EK-5: İşletme Faaliyet Raporu**